

N:o 61.

Ank. till Riksd. Kansli d. 26 April 1871, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående postverkets utgiftsstater för år 1872.

(2:dra U. A.)

Jemte det Kongl. Maj:t uti ofvanberörda, den 10 sistlidne Mars aflåtna nådiga proposition (N:o 28) till Riksdagens granskning framlagt ett af Generalpoststyrelsen upprättadt förslag till postverkets utgiftsstater för 1872 med de jemkningar, som Kongl. Maj:t funnit deri böra vidtagas, har Kongl. Maj:t meddelat att, — då upprättande af en normalstat för postverket ansetts icke lämpligen böra ske förrän efter fastställandet af en allmän poststadga och det af Generalpoststyrelsen afgifna förslag till en sådan förordning, hvilket i anseende till de af sednast församlade Riksdag fattade beslut rörande de delar deraf, som genom nådiga propositionen den 31 Mars 1870 underställdes Riksdagens pröfning, måst i väsendtlig mån omarbetas, ännu icke hunnit fullständigt beredas till underdånig föredragning, — det framlagda statsförslaget icke voro ämnadt att fastställas såsom normalstat för postverket, utan endast att reglera verkets utgifter under år 1872.

Postverkets stater för år 1871, sådana de af Kongl. Maj:t blifvit i öfverensstämmelse med sednast församlade Riksdags beslut fastställda, sluta sig å en summa af 2,200,000 R:dr. Uti dessa stater hade Generalpoststyrelsen föreslagit åtskilliga förändringar, för hvilka närmare redogöres i den nådiga propositionen (sidd. 2—31), och skulle, enligt Generalpoststyrelsens förslag, postverkets utgiftsstater för år 1872 uppgå till följande belopp, nemligen:

aflöningsstaten	R:dr	694,300: —
indragningsstaten	"	10,688: 50
pensionsstaten	"	24,040: —
omkostnadsstaten	"	1,456,350: —
oförutsedda utgifter	"	30,000: —
afkortningar och restitutioner	"	14,621: 50

Summa R:dr 2,230,000: —

eller summa belopp, hvartill postverkets inkomster för samma år blifvit beräknade.

Af den nådiga propositionen inhemtas vidare, att Generalpoststyrelsen uti särskild underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t sedermera öfverlemnad en af postmästaren i Gagnef Anders Johan Aschan gjord ansökning om afsked med pension och dervid för egen del anført, att, sedan i sammanhang med en betydligare utvidgning af postförbindelserna inom riket, Öfverpostdirektörsemetet genom nådigt bref den 27 Mars 1830 bemyndigats att tillförordna föreståndare vid alla de nya postkontor, som till följd af berörda postreglering komma att inrättas, och tillika förständigats att sedermera göra framställning rörande samma tjensters definitiva tillsättande, hvilket dock, såvidt Generalpoststyrelsen kunnat inhemta, icke under derefter förflutna 40 år skett, så hade Aschan den 23 November 1830 af Öfverpostdirektörsemetet förordnats att tillsvidare vara postmästare i Gagnef och genom nådigt bref den 20 April 1842 hugnats med namn, heder och värdighet af postmästare; och som Aschan, hvilken från och med den 23 November 1861 på grund af styrkt sjuklighet åtnjutit ledighet från sin omförmälda befattning, nu uppnått en ålder af nära 72 år och enligt företedt läkarebetyg vore af försvagad synförmåga och bräcklighet i öfrigt hindrad att sin tjenst förrätta, så och då den omständighet att Aschan icke erhållit fullmakt å den tjenst han i mer än 40 år innehaft och för hvilken stadgade afgifter till Civilstatens pensionsinrättning blifvit honom affordrade och af honom erlagts, icke kunde anses härflyta af något förhållande, som det berott på Aschan att förekomma, hade Generalpoststyrelsen hemställt, huruvida icke billigheten funnes påkalla, att Aschan, då han beviljades nådigt afsked från postmästare-tjensten i Gagnef, äfven tillerkändes pension till belopp, motsvarande hans hittills åtnjutna lön 800 R:dr.

Som Kongl. Maj:t, med afseende å hvad Generalpoststyrelsen anført rörande postmästaren Aschans ansökning om pension, funnit godt för sin del bifalla, att bemälda postmästare måtte å pensionsstaten uppföras till åtnjutande från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhöile afsked ur postverkets tjenst, af pension till belopp af 800 R:dr, så komme med iakttagande häraf och af de förändringar Kongl. Maj:t, på sätt i den nådiga propositionen (sidd. 32 och 33) förmåles, funnit sig böra i de af Generalpoststyrelsen föreslagna staterna vidtaga, äfvensom af den jemkning i beloppet af anslaget till afkortningar och restitutioner, som för slutsummans afjemnande erfordrades, de postverkets utgiftsstater för år 1872, som Kongl. Maj:t öfverlemnad till granskning jemväl af Riksdagen, att sluta sig på följande summor, nemligen:

aflöningsstaten	R:dr	690,150: —
indragningsstaten	„	14,188: 50
pensionsstaten	„	24,840: —
omkostnadsstaten	„	1,456,850: —
oförutsedda utgifter	„	30,000: —
afkortningar och restitutioner	„	13,971: 50

Summa R:dr 2,230,000: —

Stats-Utskottet, till hvars förberedande behandling förevarande nådiga proposition blifvit remitterad, har fått del af de till ärendet hörande handlingar samt i öfrigt af vederbörande erhållit de särskilda upplysningar, som för bedömning af åtskilliga frågor ansetts behöfliga. Med ledning häraf samt på grund af de skäl, som äro i den nådiga propositionen anförda till stöd för föreslagna ändringar och tillägg i postverkets stater för innevarande år, har Utskottet funnit sig böra till Riksdagens bifall förorda det af Kongl. Maj:t nu framlagda förslag till nämnda verks

utgiftsstater för år 1872, utom hvad angår beloppet af den pension, Kongl. Maj:t på sätt förut är nämnt, ansett böra å postverkets pensionsstat uppföras för postmästaren Aschan. Ehuru Aschan, jemlikt de för civila embets- och tjänstemäns pensionering från allmänna indragningsstaten gällande grunder, icke är berättigad till pension, enär han endast på förordnande och tillsvidare innehar postmästare-tjensten i Gagnef, har Utskottet på de af Generalpoststyrelsen anförda skäl dock funnit billigheten fordra, att Aschan må komma i åtnjutande af pension till ofvan föreslagna belopp; men då Aschan, enligt meddelad uppgift, vid afskedstagandet är berättigad att från Civilstatens pensionsinrättning erhålla en årlig pension af 400 R:dr, har Utskottet ansett det belopp, som bör å postverkets pensionsstat för Aschan uppföras, kunna inskränkas till en pensionsfyllnad å 400 R:dr, motsvarande skillnaden mellan hans nuvarande lön och pensionen från Civilstatens pensionsinrättning. Härigenom skulle postverkets pensionsstat, sådan den blifvit af Kongl. Maj:t föreslagen, komma att minskas med 400 R:dr, hvilket belopp för erhållande af samma slutsumma, som finnes i statsförslaget upptagen, lämpligen torde kunna tilläggas anslaget till afkortningar och restitutioner.

Då Utskottet uti afgifvet utlåtande angående regleringen af utgifterna under Riksdagens sjunde hufvudtitel haft tillfälle framhålla åtskilliga fördelar af post- och telegrafverkens förening, torde något vidare yttrande i detta ämne för närvarande icke vara af nöden, helst Riksdagen genom bifall till Utskottets hemställan i mom. d af 3:dje punkten utaf nämnda utlåtande redan beslutit att i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t måtte täckas taga frågan om post- och telegrafverkens förening under förnyad ompröfning samt för Riksdagen framlägga det förslag, som af frågans utredning kunde föranledas.

I sammanhang med förslaget till postverkets utgiftsstater har Kongl. Maj:t behagat meddela, hurusom, — sedan sednaste Riksdag med anledning af Kongl. Maj:ts nädiga proposition i ämnet bifallit, att till bestridande af kostnaderna för uppförande af ett nytt posthus finge af postverkets överskottsmedel för då "innevarande och de närmast derpå följande åren" disponeras ett belopp af högst 300,000 R:dr, emot det att den nu till posthus här i staden begagnade egendomen blefve till statsverket öfverlemnad för att användas, på sätt Kongl. Maj:t kunde finna godt bestämma, — Generalpoststyrelsen uti underdånig skrifvelse anført, att, derest Riksdagens berörda medgifvande borde tydas såsom icke afseende de medel, hvarmed enligt då under arbete varande bokslut för år 1869 postverkets inkomster överskjutit de med postförvaltningen förenade utgifter, utan dessa medel borde till Statskontoret levereras, den summa, som i följd deraf nu vore att till nämnda kontor aflemna, utgjorde 184,020 R:dr 11 öre, men att styrelsen ansett sig före vidtagande af den på styrelsen beroende åtgärd böra afvakta Kongl. Maj:ts föreskrift i ämnet, i hvilket afseende styrelsen, med erinran hurusom, till följd af åtskilliga uppgifna förhållanden, både en icke obetydlig minskning i postverkets inkomster och en ännu mera väsendtlig tillökning i verkets utgifter vore under de närmast förestående åren att emotse, hemställt om vidtagande af sådana åtgärder, hvarigenom ifrågavarande medel kunde blifva för den nya postbyggnaden disponibla. Vid pröfning häraf hade Kongl. Maj:t väl funnit, att, — då Riksdagen på grund af yttrad öfvertygelse, att ett nytt, rymligare och på ett mera tidsenligt sätt inrättadt posthus i hufvudstaden vore af verkligt behof påkalladt, medgifvit, att den för en sådan byggnads uppförande erforderliga kostnad finge inom ett visst maximibelopp bestridas af postverkets överskottsmedel, och det icke finnes någon

anledning

anledning antaga, det Riksdagens mening varit att uppförandet af ifrågavarande, för brevexlingens behöriga besörjande i hög grad behöfliga byggnad skulle mer än nödigt fördröjas, — afven ofvan omförmälda 184,020 R:dr 11 öre borde anses tillhöra de medel, som varit af Riksdagen afsedda att för bekostande af posthusbyggnaden användas, men för den händelse denna uppfattning af Riksdagens afsigt skulle befinnas icke vara riktig, hade Kongl. Maj:t icke velat i ämnet gifva någon föreskrift, innan Riksdagen haft tillfälle att deruti sig yttra. Vid behandling af detta ärende har Utskottet icke haft något att erinra emot användningen af postverkets öfverskottsmedel för år 1869 på sätt nu är ifrågasatt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet,

- a) att Kongl. Maj:ts framställning om pension åt Postmästaren i Gagnef, A. J. Aschan, måtte på det sätt bifallas, att Aschan må å postverkets pensionsstat uppföras till åtnjutande från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhåller afsked ur postverkets tjenst, af pensionsfyllnad till belopp af 400 R:dr;
- b) att Riksdagen måtte i öfrigt godkänna de postverkets utgiftsstater för år 1872, hvilka slutande sig å 2,230,000 R:dr blifvit, enligt hvad ofvan anförts, af Kongl. Maj:t för dess del gillade; samt
- c) att Riksdagen måtte medgifva, det postverkets öfverskottsmedel för år 1869 må för den nya, till en kostnad af högst 300,000 R:dr beräknade, posthusbyggnaden i hufvudstaden få disponeras.

Stockholm den 26 April 1871.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.